לפני מיצמריך לא ימצא. משום דבעלמא לא כממון דמי מיצטריך קרא למימר דגבי חמץ מיהא מיתסר: **סופיל וכי מיפיס סדר.** הוא נופיה למריה בעיניה וזה עדיין לא נאבד וכי אמרה ר' שמעון להוא היכא דאיתו בעין כגון גבי גוזב קדשים שהיו הבעלים חייבין באחריותן אמר רבי אמר לך אף על פי שאין כפל להקדש דכתיב "לרעהו" ולא להקדש הכא חייב דכיון דזה חייב באחריותן רעהו קרינא ביה דהא גרם לו להתחייב ממון: **ארנונא.** המלך טולל עיסור מן הבהמה ומן התבואה: **חייבת בבכורה.** דקיימא לן *כל שיד נכרי באמצע פטורה מן הבכורה שנאמר (במדבר ג) לי כל בכור בישראל אבל לא באחרים ועוד זה שעיסורו של מלך בתורו חייבת בבכורה לתת להכן הבכורות שלהם לו לא: **דמי מסלק ליה.** לנכרי במתנה: **לא מיבעיא לן.** כיון דאמרי לא זכה בהן יותר ממתנת איכא למימר לא יהן לו בהמות אלא מעות: **ואע"ג דמי מסלק ליה.** דכל כמה דלא סלקיה ידו שייכא בבהמות: **עיסת ארנונא חייבת.** ואוכל ישראל בלא חלה דהא "ערימותיכם" כתיב, זו חייבת, דלית לה קלא והרוחה אומר שלו היא ואוכלה בלא חלה אבל בבהמה אית לה קלא והדתניא חייבת, בעיסה הוא דתניא: **אין זקוק לבער.** לא הזקיקוהו להוציא את הנכרי מן הבית כדאמרן אבל אחה רואה של אחרים: **הפקידו אצלו.** וקבל עליה אחריות כדמפרש לקמן. (ל"ל שמבניס) **ואזיל זקוק לבער: יחד לו בית.** כלומר לא קיבלו עליו אלא אמר ליה הרי הבית לפניך הבא בחתם מן הזרעים אין זקוק לבער: **מאי קאמר.** היכי ליף מלא ימצא: **לעולם אסיפא.** "לא ימצא" משמע המצוי בידך לכל חפצך היינו דקבל עליה אחריות דהוי כדידיה: **אף במקום שאמרו לשכיר.** בפ"ק דע"ז תנן אין משכירין בתים לנכרים בארץ ישראל אבל בסוריא משכירין וכל שכן בחוצה לארץ ואף במקום שהתירו להשכיר לא לבית דירה התירו אלא להעמיד בו בהמות ועצים ולא שידור הוא בה: **שאין מצוי בידך.** שהרי אותה זויית מסורה לנכרי: **כופה עליו אם סבלי.** דהא לא חזי לטלטולי ואפוקי ומיהו בבל ירחה לא עבר דהא בטליה בליביה מאתמול כדאמרינן לקמן הבודק צריך שיבטל בלבו אלא משום שלא יסבה ויאבלנו צריך כפייה כלי: **מיבדל בדילי מינים.** אפילו בחול למוד הוא לפרוש ממנו: **ממנו של נכרי.** המופקד אצלו ולא קיבל עליו אחריות שלא יסבה ויאכלנו ולא סני ליה בכפייה כלי כל שבעה שהכלי ניטל לגורך ומיהו ההוא דלעיל לא אפשר ליה במחילה ומשום חד יומא סגי ליה בכפייה כלי ובלילה יבערנו: **ממפרש.** מן הבשר ליה: **בשירא.** למקום רחוק: **קודם שלשים יום.** לפסח ולקמן מפרש כנגד שאולין בהלכות הפסח קודם שלשים יום ומאז חל עליו להיזהר בערבי הפסח: **דעתו לחזור.** בימי הפסח: **אפילו מראש השנה נמי.** דכי הדר ביה בימי הפסח עבר עליה והיינו דליבטליה שהרי איסור הנאה הוא ואינו שלו וכשרתהו עובר עליה: **לוקר.** שהכניס שם תבואה וחחזיה חמץ ואגורינן לקמן *חמץ שנפלה עליו מפולה הרי הוא כמבוטל: **חוץ שלשים זקוק לבער.** דלכתחלה לא יהו ליטולו: **קודם שלשים.** לא חלה חובת ביעור עליו וכי מטי הסיא שעתא לא מחוייב כדאמרן דהא נפלה עליו מפולה: שהרי

נכבורות ב.

[נכבורות ב.]

[תוספתא פ"ב]

[תוספתא פ"ב]

ע"ז כח. ומו.

[ל"ל שמבניס]

[מי' תוספות כתובות ז. ד"ה מתון]

[תוספתא פ"ל]

גליון הש"ס

גמ' בחמת ארנונא. עיין נדרים סב ע"ב בר"ן ד"ה והלך זו ארנונא: תוס' ד"ה התם. שמתחלה היקפה הבהמה. עי' ב"ב נ ע"ל תוד"ס קסבר: מגילה כט: סנהדרין יב: ע"ז ה:[ל"ל ז. בכורות נח. תוספתא מגילה פ"ג]

[דף מ.]

יאכלוהו בניו ואם של הקדש אינו צריך פ"ם מיבדל בדילי אינשי מינים מקמי הכי ולא אתו למיכליה דחמיר עליהו איסוריה וחמץ של נכרי צריך מחיצה עשרה טפחים כדי שיצא מרשות ישראל לנכרי: **וכן הספרש** בים או היוצא בשיירא תוך שלשים יום זקוק לבער (לאחרי כן יבער) קודם שלשים יום אין זקוק לבער בד"א בשאין דעתו לחזור אבל כשדעתו לחזור אפי' מתחלת השנה חייב לבער וכן דין העושה את ביתו אוצר תוך שלשים יום זקוק לבער קודם שלשים יום אין זקוק לבער במה דברים אמורים בשאין דעתו לפנותו קודם הפסח אבל דעתו לפנותו קודם הפסח חייב לבער: **והני שלשים יום מאי עבידתייהו דתניא**

היינו דאיצטריך לא ימצא אלא למאן דאמר כממון דמי לא ימצא למה לי לא איצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל וכי איתיה הדר בעיניה לאו ברשותיה קאי קמשמע לן. בעו מיניה מרבא בהמת ארנונא חייבת בבכורה או אין חייבת בבכורה, כל היכא דמצי מסלק ליה בזוזי לא קא מיבעיא לן דחייב, כי קא מיבעיא לן היכא דלא מצי מסלק ליה בזוזי מאי? אמר להו פטורה, והתניא חייבת? התם דמצי מסלק ליה איכא דאמרי אמר רבא בהמת ארנונא פטורה מן הבכורה ואע"ג דמצי מסלק ליה, עיסת ארנונא חייבת בחלה ואע"ג דלא מצי מסלק ליה, מאי טעמא: בהמה אית לה קלא, עיסה לית לה קלא: תנו רבנן *נכרי שנכנס לחצירו של ישראל וביציקו בידו אין זקוק לבער, הפקידו אצלו זקוק לבער, יחד לו בית אין זקוק לבער שנא' לא ימצא מאי קאמר? אמר רב פפא ארישא קאי והכי קאמר הפקידו אצלו זקוק לבער שנאמר "לא ימצא" רב אשי אמר לעולם אסיפא קאי והכי קאמר יחד לו בית אין זקוק לבער שנאמר "לא ימצא בבתיכם" והא לאו דידיה הוא, דנכרי כי קא מעייל לביתא דנפשיה קא מעייל, למימרא דשכירות קניא *והתנן אף במקום שאמרו להשכיר לא לבית דירה אמרו מפני *שמבניסין לתוכו ע"ג ואי סלקא דעתך דשכירות קניא כי קא מעייל לביתיה דנפשיה קא מעייל? שאני הכא דאפקיה דחמנא בלשון "לא ימצא" מי שמצוי בידך יצא זה שאינו מצוי בידך אמר רב יהודה אמר רב המוצא חמץ בביתו ביום טוב *כופה עליו את הכלי אמר רבא אם של הקדש הוא אינו צריך מאי טעמא מיבדל בדילי מינים ואמר רב יהודה אמר רב חמצו של נכרי עושה לו מחיצה עשרה טפחים משום היכר ואם של הקדש הוא אינו צריך מאי טעמא? מיבדל בדילי אינשי מינים ואמר רב יהודה אמר רב *המפרש והיוצא בשיירא: קודם שלשים יום אין זקוק לבער, תוך שלשים יום זקוק לבער אמר אביי הא דאמרת רבא שלשים יום זקוק לבער "לא אמרן אלא שדעתו לחזור אבל אין דעתו לחזור אין זקוק לבער, אמר ליה רבא ואי דעתו לחזור אפילו מראש השנה נמי אלא אמר רבא הא דאמרת קודם שלשים יום אין זקוק לבער" לא אמרן אלא שאין דעתו לחזור אבל דעתו לחזור אפילו מראש השנה זקוק לבער ואודא רבא לטעמיה דאמר רבא "העושה ביתו אוצר: קודם שלשים יום אין זקוק לבער, תוך שלשים יום זקוק לבער, וקודם שלשים נמי לא אמרן אלא שאין דעתו לפנותו אבל דעתו לפנותו אפילו קודם שלשים יום נמי זקוק לבער"; הני שלשים יום מאי עבידתייהו? *כדתניא שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום ר' שמעון בן גמליאל אומר שתי שבתות מאי טעמא דתניא קמיה?

התם דמלי מסלק ליה. הכי ר"י דבפ' לוקחו כשך (ב"מ דף ע: ותס) אמר דהמקבל לאן ברזל מן הנכרי הוולדות פטורים מן הבכורה אף על גב דמלי מסלק ליה לנכרי בזוזי כדאמר התם כיון דאלו בעי נכרי זוזי ולא משכח שקול בהמה ותי' ר"י דשאני התם *שמתחלה היתה הבהמה של נכרי וכיון דאי בעי זוזי ולא משכח שקול בהמה לא נפקא מרשותיה אבל כשהבהמה של ישראל ומלי מסלק ליה לנכרי בזוזי לא נכנסה לרשותו: **בהמת** ארנונא פטורה מן הבכורה אע"ג דמלי מסלק ליה. והא דתניא חייבת פ"ה דגבי עיסה תניא וק' לרש"י דהא גבי בהמה תניא בהדיא בתוספתא *דחייבת בבכורה וכן גבי עיסה תניא* עיסת ארנונא חייבת בחלה אע"ג דלא מלי מסלק ליה ואית ספרים דגרסי בהמת ארנונא פטורה והוא דלא מלי מסלק ליה ולפי זה מתיישבות שתי הברייתות: **יחד** לו בית. פ"ה דלא קיבל עליו אחריות אלא אמר ליה הרי הבית לפניך וק' לר"י מאי איריא יחד לפילו לא יחד נמי והכי נמי מסיק בסמוך למימר דשכירות קניא ופר"ח דאפילו באחריות מיירי ומשום הכי מפיק מלא ימצא דלא חשיב מצוי כיון שיחד לו בית ורב פפא אית ליה מסברא כיון שיחד לו בית הוי כאלו קיבל עליו אחריות על חמצו של נכרי בביתו של נכרי*: **כופה** עליו כלי. אע"ג דאיכא למ"ד בפ' כירה (שבת מג.) אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל איכא לאוקמי בגריך למקומו אי נמי הכא שרי משום דילמא אתי למיכליה: שנאמר

נכבורות פ"ב]

[תוספתא דאלה פ"ל]

לב ו מיי' פ"ג מהלכות חמץ ומצה הלכה ח סמג לאוין עט עוש"ע או"ח סי' תמז סעיף ח: לג ז מיי' פ"ד שם הל' כ סמג שם עוש"ע א"ח סי' תמ סעיף ב: לד חמישי מיי' פ"ב שם הלכה יט סמג שם עוש"ע א"ח סימן תלו סעיף ח כ: לה כ טור ש"ע א"ח סי' תכט סעיף ח:

[ועי' תוס' ב"מ מח: ד"ה והא]

רבינו חננאל

בהמת ארנונא. פ' בחמה שיש בה שתחות לנכרי פטורה מן הבכורה דבהדיא קיל כל יד נכרי באמצע פטור מן הבכורה ואע"ג דמצי מסלק ליה לנכרי בדמי ס"מ בהמה אית לה קלא כלומר דהאי בהמה דנכרי היא ולא אתו למיסר דישראל היא וקא אכיל בוכרי אבל עיסת ארנונא אע"ג דלא מצי מסלק ליה לנכרי מינה חייבת בחלה דהא לית לה קלא: ת"ר נכרי שנכנס לחצרו של ישראל ובצק בידו אין זקוק ישראל להוציאו מידו אצלו חייב לבער אלא אם יחד ליה בית ולאו ברשותיה דישראל קאי: **למימרא** דשכירות קניא והתנן בע"ז פרק ס"ק אף במקום שאמרו להשכיר לא לבית דירה אמרו מפני שמבניס לתוכו עבודת כוכבים ומתיב (דברים ז כו) לא תביא תועבה אל ביתך ואי ס"ד דשכירות קניא לאו ביתך דהוא דשני לעולי שכירות לא קניא דאי הכא דכתיב לא ימצא כל חמץ שמצוי בידך אמרה תורה והאי כיון דיחד לו בית יצא מידו זה החמץ ואינו מצוי בידו: אמר רב הטוצא חמץ ביו"ם שאינו יכול לבערו כופה עליו את הכלי חיישינן שמא**

נוסח א בהמת ארנונא ודיסת ארנונא אף דינם לגבי בכור וחלה

מבנה ב' לשונות בגמרא בגמרא הנ"ל

נוסח א חמצו של נכרי בגבולות ישראל

מבנה ב' לשונות בגמרא "נכרי שנכנס..."

נוסח/מבנה סידור של מימרות של ר' יהודה אמר רב בענין מדיות ובידור חמץ

הבלוך כדי לאות הבדל בין אב"י לרבא

נוסח הבדל בין תוך ל' יום לפסח ולפני ל' יום לגבי בידור חמץ

נוסח/מבנה מקורות לאת תנאים בידור בין שואלים בהלכות פסח לפני פסח

יאכלוהו בניו ואם של הקדש אינו צריך פ"ם מיבדל בדילי אינשי מינים מקמי הכי ולא אתו למיכליה דחמיר עליהו איסוריה וחמץ של נכרי צריך מחיצה עשרה טפחים כדי שיצא מרשות ישראל לנכרי: **וכן הספרש** בים או היוצא בשיירא תוך שלשים יום זקוק לבער (לאחרי כן יבער) קודם שלשים יום אין זקוק לבער בד"א בשאין דעתו לחזור אבל כשדעתו לחזור אפי' מתחלת השנה חייב לבער וכן דין העושה את ביתו אוצר תוך שלשים יום זקוק לבער קודם שלשים יום אין זקוק לבער במה דברים אמורים בשאין דעתו לפנותו קודם הפסח אבל דעתו לפנותו קודם הפסח חייב לבער: **והני שלשים יום מאי עבידתייהו דתניא**